

Беймар), Staatssekretariat — державний секретаріат, die Humboldt-Universität Berlin — Берлінський університет імені Гумбольдта тощо [7].

Отже, правильна передача власних назв є важливою складовою у художніх перекладах. Без цього не вибудовується комунікативна мета, а при некоректній передачі можлива повна дезорієнтація читача. Кожен спосіб і засіб передачі пропріальної лексики (транслітерація, транскрипція, транспозиція та калькування.) є важливим елементом у перекладознавстві і не поступається за своїм значенням іншому.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бархударов Л. Язык и перевод. М. : Международные отношения, 1975. 373с.
2. Бережна М.В. Тринадцять етапів перекладу власних назв та імен / Вісник SumDU. Філологія. №1. 2007. С. 62-67.
3. Кам'янець В.М. Відтворення німецьких власних назв українською мовою / Іноземна філологія. Вип. 111. Л. : ЛНУ, 1999. С. 262-270.
4. Кияк Т.Р. Відтворення українських власних назв (антропонімів і топонімів) іноземними мовами. /Міжнародна наукова конференція: доповіді та повідомлення. К., 1995. С. 30-47.
5. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця : Нова книга, 2003. 449 с.
6. Карабан В.І. Посібник–довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Київ-Кременчук : Вид-во КДПУ, 1999. 500 с.
7. Латышев Л.К. Технология перевода: Учеб. пособие по подготовке переводчиков (с нем. языка) М. : НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. 280 с.
8. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. М., 1974. С. 7.
9. Швейцер А.Д. Перевод и лингвистика. М. : Воениздат, 1973. 75 с.

*Залужець Вікторія
Науковий керівник – доц. Іванців О.*

СТРУКТУРНО-КОМПОЗИЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

В останні десятиліття зросла зацікавленість проблемами галузевих терміносистем, що зумовлено збільшенням обсягу науково-технічної інформації та процесами інтеграції наук. Термінологія в галузі екології не виняток, оскільки вона посідає чільне місце у мовній картині світу і утворює терміносистему, що динамічно розвивається і тісно корелює з іншими терміносистемами природничих наук.

Мета статті полягає у виявленні та аналізі композиційних складових англійської термінології охорони довкілля.

Суттєвий внесок у дослідження термінології охорони довкілля зробила низка дослідників: О. М. Боднар [1], К. М. Горохова [2], К. А. Латишевська [3], Д. О. Попов [4], А. М. Раїсова [5], М. Я. Саламаха [6], К. Ю. Симонова [7].

Терміни охорони довкілля – це слова, що позначають назви дій та процесів, назви методів, способів та заходів, назви обладнання та приладів, необхідних для боротьби з екологічними катастрофами, назви характеристик, ознак, величин, законів, принципів, пов'язаних з охороною довкілля [6].

Термінології охорони довкілля властивий системний зв'язок, що зумовлено позамовною залежністю термінології від понятійної системи знань. Кожен термін займає визначене місце серед інших термінів системи і знаходиться з ними у певних відношеннях. Кількість термінів охорони довкілля постійно зростає, тому виникає необхідність залучення фахівців у процес їхнього створення, уніфікації та впорядкування [6].

Виділяють такі складові англійської термінології охорони довкілля:

1) вузькогалузеві терміни, які позначають специфічні поняття різного ступеня узагальнення. Ці терміни формують ядро терміносистеми охорони довкілля: *disposal pond* – ставок для відходів, *conservancy area* – заповідник, *leachate collection system* – система збирання фільтрату, *ramp method* – рамповий спосіб ґрунтозасипання сміття, *emergency effluent treatment* – аварійне очищення стічних вод, *soil flushing* – промивання ґрунту (від органічних і

неорганічних забруднювальних отруйних відходів), *precipitation scavenging* – вимивання забрудників повітря атмосферними опадами тощо. Вузькогалузеві терміни охорони довкілля здебільшого позначають методи, способи та прилади, необхідні для охорони, очищення та підтримання навколишнього середовища у належному стані;

2) терміни споріднених галузей. Запозичення термінів зі суміжних фахових галузей зумовлено особливостями формування термінології охорони довкілля. У ній функціонують терміни географії, біології, екології, хімії, геології тощо. Наведемо декілька прикладів: *insecticide* – інсектицид (сільське господарство), *wildlife* – дика природа, *endangered species* – види, які перебувають під загрозою зникнення (біологія), *permeable soil* – фільтрувальний ґрунт, *soil percolation* – просочування ґрунту, *soil porosity* – пористість ґрунту (геологія), *permanent hardness* – постійна твердість (води), *ammonia* – аміак, *formaldehyde* – формальдегід, *nitric oxide* – оксид азоту (хімія) тощо.

3) загальнонаукові терміни, що утворюють загальний термінологічний фонд різних наук і мають частотне застосування. До прикладу: *compound* – суміш, *method* – метод, *processing* – обробка, *abolition* – ліквідація, усунення, *action* – дія, захід, *plan* – план, *system* – система, *limit* – обмеження, *concentration* – нагромадження, скупчення, *power* – потужність, енергія, *prevention* – запобігання, профілактика.

У сфері охорони навколишнього середовища функціонують терміни, які схожі на вузькогалузеві, наприклад, терміни на позначення методів, обладнання чи приладів, необхідних для ліквідації наслідків екологічних катастроф, охорони довкілля тощо: *hazardous waste incinerator* – спалювач небезпечних відходів, *vacuum sewer collector* – вакуумний каналізаційний колектор (для маловодного видалення стічних вод), *dust collector* – пилозбирач. Проте зазначені терміни функціонують і в споріднених галузях наук, оскільки позначають певні технічні аспекти. Тому немає підстав розглядати їх як вузькогалузеві, що функціонують винятково у сфері екології. Цей факт свідчить про дифузність меж груп термінів.

Отже, терміни охорони довкілля – це мовні знаки, що передають спеціальну інформацію, забезпечують процеси номінації й порозуміння між спеціалістами цієї сфери. Терміносистема охорони довкілля є сукупністю вузькогалузевих термінів, термінів суміжних галузей та загальнонаукових термінів. Вона характеризується цілісністю, відкритістю, динамічністю і структурованістю.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Боднар О. М. Лінгвістичні особливості німецької фахової мови екології: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Львів, 2016. 23 с.
2. Горохова Е. М. Особенности формирования терминосистемы “Экология почвы” в английском и русском языках: дис. ... канд. филол. наук. М, 2007. 247 с.
3. Латышевская Е. А. Становление и развитие терминов системы экологии в английском языке: автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04. Омськ, 2012. 19 с.
4. Попов Д. О. Особенности формирования терминосистемы «Экология воздуха» в английском и русском языках: дис. ... канд. филол. наук: 10.02.20. М, 2003. 140 с.
5. Раисова А. М. Экстралингвистическая обусловленность становления и развития немецкой экологической терминологии: автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04. Омск, 2012. 24 с.
6. Саламаха М. Я. Англомовна терміносистема охорони довкілля: структура, семантика, прагматика: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Львів, 2016. 317 с.
7. Симонова К. Ю. Становление и развитие терминологии английского подязыка экологии: автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04. Омськ, 2004. 22 с.
8. Український екологічний тлумачний словник : навч. посіб. / Клименко М.О., М.А.Михальчук, Т.Ю. Гринюк, З.М. Буднік. Рівне : НУВГП, 2011. 311 с.
9. McGraw-Hill. Dictionary of Environmental Science. New York, 2005. 496 p.
10. Micheals F. Illustrated Dictionary of Environmental Studies. New York: Lotus Press, 2004. 543 p